

АГЕНЦИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКУ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
Број: 406/2021-Д-03 /3
Датум: 22. октобар 2021. године
Београд, Теразије 5/5
Б.А.

„Електродистрибуција Србије” д.о.о. Београд
-н/р Андрији Вукашиновић, Лицу одговорном за праћење усклађености

11000 Београд, Нови Београд
ул. Булевар уметности бр.12

Предмет: достава Образложеног мишљења Савета Агенције за енергетику Републике Србије
број:406/2021-Д-03 од 22. октобра 2021. године

У прилогу достављамо Образложено мишљење Савета Агенције за енергетику Републике Србије на Годишњи извештај о спровођењу програма усклађености за 2020. годину број:20.700.08.01-135173/1-21 од 26. јула 2021. године Лица одговорног за праћење усклађености, које је Савет Агенције Републике Србије донео на 164. седници одржаној 22. октобра 2021. године.

Прилог: као у тексту

Доставити:
1)наслову;
2)архиви

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

Дејан Поповић

На основу члана 39. став 1, а у вези са чланом 132. став 12. Закона о енергетици („Службени гласник РС”, бр.145/14, 95/18-др.закон и 40/21),

Савет Агенције за енергетику Републике Србије на 164. седници од 22. октобра 2021. године, донео је

ОБРАЗЛОЖЕНО МИШЉЕЊЕ

Чланом 132. став 7. Закона о енергетици („Службени гласник РС”, бр.145/14, 95/18-др.закон и 40/21) прописано је да Лице за усклађеност припрема годишњи извештај о спровођењу Програма усклађености и доставља га Агенцији за енергетику Републике Србије (у даљем тексту: Агенција) ради прегледа и давања мишљења. Тачком 12) истог члана прописано је да ће Агенција дати своје образложено мишљење у року од 60 дана од дана пријема извештаја.

Сагласно наведеној законској одредби Лице одговорно за праћење усклађености, односно спровођење Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања оператора дистрибутивног система (даљем тексту: Лице за усклађеност) доставило је актом број:20.700.-08.01.-135173/2-21 од 26. јула 2021. године Агенцији Годишњи извештај о спровођењу програма усклађености за 2020. годину (у даљем тексту: Годишњи извештај), ради прегледа и давања мишљења.

Одредбама Закона о енергетици прописано је да је Лице задужено за спровођење Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања (у даљем тексту: Програм) дужно да прати спровођење Програма и усклађеност рада оператора дистрибутивног система са одредбама које уређују транспарентност рада оператора система и поверљивост података, обавести Агенцију уколико органи вертикално интегрисаног предузећа својим одлучивањем спречавају или одлажу пројекте из Плана инвестиција из члана 136. став 1. тачка 10) Закона, као и о свакој другој битној повреди везаној за спровођење Програма усклађености, као и да припреми годишњи извештај о спровођењу Програма усклађености и достави га Агенцији.

Такође, Програмом је утврђено да се актом којим се одређује лице које прати спровођење овог Програма ближе утврђују задаци и у погледу надзора над спровођењем прописане обавезе независног и раздвојеног деловања „ЕПС Дистрибуција” д.о.о. Београд, као оператора дистрибутивног система а нарочито у обављању послова погона, одржавања и развоја мреже, уговарања и извршавања услуге дистрибуције, набавке електричне енергије за потребе система, планирање развоја дистрибутивног система, као и редовног обавештавања директора „ЕПС Дистрибуција” д.о.о. Београд о уоченим недостацима и постојању недозвољеног утицаја, а нарочито када утврди постојање недозвољеног утицаја Јавног предузећа „Електропривреда Србије” на независност одлучивања и пословања „ЕПС Дистрибуција” д.о.о. Београд. Такође, Одлуком о именовању лица одговорног за праћење усклађености утврђена је обавеза овог лица да прати спровођење законом прописане обавезе независног и раздвојеног деловања Друштва, као и недозвољеног утицаја оснивача на независност одлучивања и пословања Друштва.

У контексту напред наведених одредби којима се утврђују обавезе Лица за усклађеност, а након прегледа достављеног Годишњег извештаја утврђено је да исти (имајући у виду да се извештај израђује за календарску годину) садржи осврт на период до 28. јануара 2021. године и осврт на период од 28. јануара 2021. године, с обзиром да је тада дошло до промене правне форме оператора дистрибутивног система, односно промене оснивача, одлуке о оснивању и пословног имена оператора дистрибутивног система. Наиме Влада Републике Србије донела је 28. јануара 2021. године под 05 број:02-387/2021 Одлуку о изменама и допунама Одлуке о оснивању Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција” д.о.о. Београд којом се, ради обезбеђивања независности оператора дистрибутивног система у погледу правне форме, организације и одлучивања и потпуног усклађивања са Законом о енергетици оснива „Електродистрибуција Србије” д.о.о. Београд као једночлано друштво с ограниченом одговорношћу чији је оснивач т.ј. једини члан са 100% удела Република Србија, а права оснивача врши Влада Републике Србије.

Доношење новог оснивачког акта и оснивањем „Електродистрибуција Србије” д.о.о. Београд као засебног правног субјекта независног од Јавног предузећа „Електропривреда Србије” Београд условило је и доношење новог Програма за обезбеђивање недискриминаторног понашања. Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд је потврдила обавезу његовог доношења, приступила изради истог и поступак његовог доношења је у току (па стога не стоји тврдња Лица за усклађеност да Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд изнета у достављеном Извештају да више не постоји обавеза његовог доношења).

I Део Годишњег извештаја који се односи на период до 28. јануара 2021. године

Прегледом дела Годишњег извештаја који се односи на период до 28. јануара 2021. године утврђено је да исти у начелу не одступа од Годишњег извештаја о спровођењу програма усклађености за 2019. годину, на који Агенција није дала сагласност (Одлука Савета Агенције број:383/2020-Д-03/1 од 21. јануара 2021. године). Наиме начелне примедбе дате том приликом и даље нису отклоњене, а Лице за усклађеност није поступило ни по већини појединачних примедби датих том приликом. Достављени извештај и даље садржи само изношење чињеничног стања а без конкретних предлога препорука, као и радњи и мера предузетих у циљу ефикасног спровођења Програма.

Значајан део извештаја садржи опште податке и начелне информације о оператору дистрибутивног система и вертикално интегрисаном предузећу, а не даје предлоге и мере у циљу спречавања дискриминаторног понашања, начин поштовања тих мера и обавезе запослених за постизање постављених циљева, а што је сврха и циљ доношења Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања и именовања Лица за усклађеност.

Веома важно питање за остваривање независности оператора дистрибутивног система је питање тзв. Уговора о пружању услуга-SLA уговора којим су послови одржавања, економско-финансијски и комерцијални послови, правни, општи и послови људских ресурса, брига о корисницима, односи са јавношћу и услуге подршке при планирању енергетских објеката, мреже и инвестиција, пренети на Оснивача, што је суштински супротно законским одредбама које се односе на независност оператора дистрибутивног система. У делу Извештаја за првих 6. месеци 2020. године. у трећем пасусу је објашњено само како се формира цена SLA услуга. Међутим, а што је била примедба и на Извештај за 2019. годину, није извршена анализа цена ових услуга и маржа на сваку област пружених услуга услед чега се може закључити да је цена истих таква да је повољнија или у

најмању руку једнака ценама добијеним применом тржишних принципа ако је то случај, односно није извршена анализа уговорених цена услуга из SLA. Надаље, у том делу нису отклоњене примедбе које су дате на Извештај за 2019. годину и то: да нису прецизирани проблеми који су отклоњени а који су и даље остали, код Анекса 5. Уговора о пружању услуга није прецизирано да ли су марже за све услуге смањене или само за поједине услуге, питање оправданости висине трошкова услед SLA уговора, предвидивост висине трошкова није само предност код SLA уговора, трошак би био предвидив и код тржишно уговорених послова, у делу Анекс 1. Уговора о продаји електричне енергије за надокнаду губитака и сопствену потрошњу није прецизирано како је одређена цена електричне енергије за надокнаду губитака и за сопствену потрошњу, у делу Неусаглашеност уговора о продаји електричне енергије за надокнаду губитака није прецизирано шта је са делом који је већ фактурисан, такође потребно је истаћи да се код уговарања електричне енергије за надокнаду губитака иста мора уговарати у складу са законом. Такође, третман енергије која из дистрибутивног система бива испоручена у преносни систем мора бити исправан, ова енергија не спада у губитке и не може да се фактурише као губитак. Губици у дистрибутивном систему се израчунавају уз уважавање испоруке у друге суседне системе – и у преносни и у суседне дистрибутивне системе, у делу табеле у тачки 6.7. негативни ефекти који се односе на Уговор о наменској краткорочној позајмици, констатација да негативних ефеката формално нема, може да стоји тек након спроведене анализе која треба да покаже да ли потписани уговори немају негативне аспекте на оператора дистрибутивног система.

У делу извештаја који се односи на „План преузимања мерних уређаја и опреме“ треба истаћи да мерни уређаји нису преузети у складу са Законом. Агенција је на План преузимања за 2020. годину, дала сагласност 29. маја 2020. године (Одлука Савета број:120/2020-Д-01/03). Међутим, праћењем спровођења Плана преузимања утврђено је да у примени План преузимања није испуњен, односно мерни уређаји нису преузети у динамици прописаној Законом. Посебно треба истаћи да оператор дистрибутивног система није достављао Агенцији План развоја и План инвестиција којима је сагласно Закону требало обухватити и активности предвиђене Планом преузимања. Наиме чланом 136. став 5. Закона о енергетици прописано је да план инвестиција у дистрибутивни систем ће предвидети потребна финансијска средства за извршење плана преузимања мерних уређаја, мерно разводних ормана, односно прикључних водова, инсталација и опреме у мерно разводном орману и других уређаја у објектима постојећих купаца, односно произвођача.

Део извештаја под називом „Својина на дистрибутивној електроенергетској мрежи“ такође није коригован у складу са примедбама на Извештај за 2019. годину. Наиме, у овом делу извештаја а полазећи од чињенице да су и мерна места део дистрибутивног система електричне енергије није наведено да оператор дистрибутивног система није завршио преузимање мерних места сагласно закону и нису образложени разлози зашто то није учињено, односно није јасно назначено чињенично стање да мерна места нису преузета сагласно закону и шта се поводом тога предузима. Такође није утврђено и описано чињенично стање у погледу уписа права својине на непокретностима - објектима електроенергетског система из члана 409. став 1. Закона о енергетици, па је нејасно на основу којих података и чињеница је Лице за праћење утврдило околност да су у делу својине на дистрибутивном систему услови испуњени.

II Део Годишњег извештаја који се односи на период после 28. јануара 2021. године

Прегледом дела Извештаја под називом „Закључци извештаја за 2020.годину“ утврђено је да су и у периоду после 28. јануара 2021. године остали на снази неки SLA уговори, за које Лице за усклађеност наводи да су последица „затеченог стања“, и да су исти легитимни док се не раздвоје информациони системи, а што по налажењу ове Агенције није засновано на Закону и са овлашћењима Лица за усклађеност, које поред утврђивања неправилности треба и да предложи мере за њихово отклањање.

Надаље, што се тиче констатације Лица за праћење да су код активности преузимања мерних уређаја и опреме испуњени законски услови, указује се да ова констатација није у потпуности тачна, јер је оператор дистрибутивног система донео План преузимања на који је Агенција дала сагласност, али мерни уређаји нису преузети у складу са донетим планом. С тим у вези не стоји ни констатација да су испуњени услови у погледу својине на дистрибутивној електроенергетској мрежи.

Посебно истичемо да се приликом давања овог образложеног мишљења Агенција није упуштала у давање детаљних примедби на Годишњи извештај за 2020. годину, већ да су примедбе само начелног карактера, имајући у виду да је у извештајном периоду дошло до промене правне форме и организације оператора дистрибутивног система и да је у складу са тим у току и доношење новог Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања, на који Агенција сагласно члану 132. Закона о енергетици, треба да да сагласност.

На основу свега изнетог а на основу члана 132. став 12. Закона о енергетици („Службени гласник РС”, бр.145/14, 95/18-др.закон и 40/21), Савет Агенције за енергетику Републике Србије на 164. седници одржаној 22. октобра 2021. године, донео је ово мишљење.

Ово мишљење доставити лицу за усклађеност и оператору дистрибутивног система који је сагласно члану 132. став 13. Закона о енергетици дужан да на интернет страници објави Годишњи извештај, заједно са мишљењем Агенције.

Савет Агенције за енергетику Републике Србије

Број:406/2021-Д-03
У Београду, 22. октобра 2021. године

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

Дејан Поповић

